

Scénář – příběh paní Miloslavy Kovářové

„Můj tatínek byl vlastně zemědělec. Začínal tvrdě a těžce. Až se začal vypracovávat, tak se začaly zakládat družstva, ale on samozřejmě tam vstoupit nechtěl, protože všechno pomaličku budoval sám a chtěl žít sám a za své.“

Vzpomíná moje babička Miloslava Kovářová, která se narodila 16. dubna roku 1950. Vzpomíná na dobu, kdy u moci v naší zemi byla komunistická strana, která schválila zákon o Jednotných zemědělských družstvech. Její tatínek s tvrdohlavou povahou na to doplatil.

„...ti největší sedláci tam vstoupili hned a rozebrali si všechny funkce, ti největší měli nejvíc dluhů, co si budem povídat, ono to vždycky za těma nobl vratama nevypadalo, tak jak by vypadat mělo. No a ti menší řekli, že když tam nevstoupí Baďura, tak oni taky ne, tak to skončilo tak, že měl můj tatínek soud a měl naději, že skončí v kriminále. Takže tehdy mě maminka, to už jsem byla větší, vyprávěla, jak na schodech na soudu plakala a přemlouvala, protože nepomohlo, že ona nabízela, že ona tam vstoupí atd. Ne, musel tam za každou cenu Baďura. No a tak ho přemluvila, prostě ať jim to podepíše, že jinak ona se mnou neví, jak by jsme přežily.“

Když její tatínek vstoupil do JZD, zaplatil za to vysokou cenu.

„To vidím, mně bylo osm let, když musel vstoupit do toho družstva, když mu vyváděli ty krávy, jak on stál vedle toho chlíva a plakal. Protože to byl jeho život. To bylo to, čím on žil, to bylo pro něho prostě svatý a teď mu to někdo vysloveně kradl. Opravdu to bylo krutý pro ty lidi, kteří k tomu měli citový, blízký vztah.“

V srpnu 1968, kdy do Československa vtrhla vojska Varšavské smlouvy, bylo paní Miloslavě osmnáct let. V tu dobu pobývala u své rodiny na Vysočině.

„Ten večer, kdy vlastně to začalo, my jsme se dívali na světýlka na obloze a říkali – jeřda, to krásně svítí ta světýlka – a oni to byly letadla. Na druhý den ráno šla teta do obchodu, přišla celá uplakaná, že už jsou tady vojska atd., tak mě nabalila, dala mi adresu rodiny v Brně, a poslala mě pryč. Až jsem přijela do Brna, město bylo zacpaný, tankama, na tancích seděli vojáci, báli se víc než ti lidi kolem nich.“

Paní Miloslava nám dala do života hodně užitečných rad, tady je jedna z nich...

„Ptejte se, chodte za nima, vyptávejte se na jejich život, na život jejich rodičů, protože takhle se tvoří paměť národa...“